

**UCHWAŁA NR XXX/215/2021
RADY MIEJSKIEJ W JASIENIU**

z dnia 9 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jasień na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2021, poz. 1249) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2021, poz. 1372 ze zm.), uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jasień na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jasienia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM

**PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE DLA GMINY JASIEŃ**

NA LATA 2021 – 2025

Jasień 2021

SPIS TREŚCI:

Wstęp	3
Podstawa prawna Programu	3
Charakterystyka zjawiska przemocy	4
Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie danych instytucji	6
Diagnoza na podstawie badań przeprowadzonych w 2018 roku	9
Analiza SWOT	11
Adresaci Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	12
Założenia oraz cele i zadania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	13
Źródła finansowania programu	23
Monitoring ewaluacji programu	23

WSTĘP

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 na terenie Gminy Jasień**, zwany dalej **Programem**. Główną intencją Programu jest realizacja zadań gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy, szczególnie poprzez promowanie oddziaływań profilaktycznych i wsparcia ofiar przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia. Przemoc w rodzinie stanowi poważny problemem społecznym, wobec którego niezbędne jest tworzenie sieci wsparcia, którą będą tworzyły osoby profesjonalnie pomagające: pracownicy socjalni, pedagodzy, psychologodzy, kuratorzy, policjanci, lekarze, ratownicy medyczni. Istotną częścią Programu jest harmonogram działań. Cele, działania i zadania Programu będą podlegały ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Jasień w zakresie przeciwdziałania przemocy. Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Jasień wynika nie tylko z przesłanek formalnych, ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie Gminy.

Podstawa prawna Programu

_ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

(Dz. U. z 2021, poz. 1249 ze zm.),

_ Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020, poz. 1876 ze zm.)

_ Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021, poz. 1119 ze zm.).

PRZEMOC W RODZINIE TO ZAMIERZONE I WYKORZYSTUJĄCE PRZEWAGĘ SIŁ DZIAŁANIE PRZECIW CZŁONKOWI RODZINY, NARUSZAJĄCE PRAWA I DOBRA OSOBISTE, POWODUJĄCE CIERPIENIE I SZKODY

Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie bardzo niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny.

W Polsce trudno jest określić dokładnie skalę tego zjawiska. Co roku zgłasza się zaledwie kilkanaście tysięcy spraw o znęcanie nad rodziną, w tym samym czasie policja rejestruje około miliona awantur domowych do których jest wzywana.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje to, że:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem lub zaniechaniem działania człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Sprawca jest silniejszy a ofiara słabsza,
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykliwości fizycznej, godności, szacunku itd.),
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony. Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Przemoc pojmowana jest także jako wywieranie wpływu na innych ludzi, w wyniku którego ich aktualny poziom rozwoju somatycznego i duchowego jest mniejszy niż potencjalny poziom tego rozwoju.

Art.2. ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykliwość cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Na przemoc w rodzinie składa się, więc wiele rodzajów przemocy: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna, czy zaniedbanie. Występuje ona zarówno w rodzinach z dysfunkcjami, ale także w rodzinach uważanych za „normalne”. Przemoc w rodzinie zwykle powtarza się według określonego schematu, w którym wyróżniamy następujące fazy:

- narastania napięcia, w której zaczyna pojawiać się agresja,
- ostrej przemocy, w której następuje wybuch agresji,
- miodowego miesiąca, kiedy sprawca przeprasza i obiecuje poprawę.

Z reguły w fazie ostrej przemocy lub zaraz po niej ofiary poszukują pomocy: wzywana jest Policja, ofiara ucieka z domu. Bardzo często w fazie miodowego miesiąca osoby doznające przemocy wycofują się z kontaktu z osobami udzielającymi pomocy, mając pozorne poczucie odzyskiwania kontroli nad sytuacją. To „wycofywanie”, podobnie jak fakt dalszego pozostawania w związku ze sprawcą, specjaliści, tłumaczą syndromem wyuczonej bezradności lub syndromem stresu pourazowego. Syndrom wyuczonej bezradności, w przypadku ofiar przemocy, oznacza poddanie się i rezygnację z aktywności, które ofiara podejmowała w celu poprawy sytuacji, a które okazały się nieskuteczne. Nabiera wówczas przekonania, że nie może nic zrobić, aby zapewnić sobie bezpieczeństwo rezygnuje, więc z kolejnych prób zmiany sytuacji. Nie oznacza to jednak, że

ofiary przemocy nie podejmują wielu doraźnych działań, których celem jest poprawa sytuacji rodziny, np. rozmowa ze sprawcą, unikanie ataku poprzez wyjście z domu, ukrywanie się lub ucieczkę już w trakcie ataku. Podejmują również działania polegające na poszukiwaniu pomocy na zewnątrz, rozmawiają na temat doznawanej przemocy z krewnymi, znajomymi, sąsiadami, kontaktując się z Policją i organizacjami udzielającymi pomocy ofiarom przemocy. Zdarza się również, że reakcją ofiary jest odwzajemnienie przemocy. W skrajnych przypadkach zabicie sprawcy, który przez wiele lat stosował przemoc.

Analizując sytuację ofiary, należy wziąć pod uwagę, że ma ona nadzieję na zmianę zachowania sprawcy. Ponadto często wstydzi się swojej sytuacji, jest zależna ekonomicznie od sprawcy lub zostaje z nim „ze względu na dzieci”. Często uważa, że przemoc jest jej prywatnym problemem, a środowisko zewnętrzne (rodzina, znajomi, instytucje) swoim zachowaniem mogą utwierdzać o braku możliwości otrzymania wsparcia i ochrony.

Podczas, gdy zachowania ofiary mogą wydawać się irracjonalne, sprawca w sposób bardzo logiczny potrafi tłumaczyć swoje zachowanie, jako akt słusznego ukarania ofiary. Jednocześnie kwestionuje swoją odpowiedzialność. Nie przyznaje również, że takie zachowanie jest aktem agresji oraz mechanizmem sprawowania władzy i kontroli, narzędziem całkowitego podporządkowania ofiary woli sprawcy. Kobiety, dzieci oraz osoby starsze, które najczęściej padają ofiarami przemocy w rodzinie, ciągle jeszcze uznawane są za własność, zaś mężowie i rodzice, dorosłe dzieci – za osoby mogące dyscyplinować innych członków rodziny. W szeregu opracowań odnoszących się do przyczyn i źródeł przemocy w rodzinie podkreśla się, że to akceptacja dla hierarchicznej struktury społeczeństwa powoduje, że w ramach tej struktury funkcjonują osoby, które wierzą, że mają prawo stosować przemoc wobec pozostałych członków swojej rodziny.

Ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety oraz dzieci do lat 13. Natomiast sprawcami przemocy są głównie mężczyźni będący często pod wpływem alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych.

Konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie danych instytucji

Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych przemocą.

Należy zaznaczyć, że zespoły interdyscyplinarne to przede wszystkim metoda pracy, która opiera się na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy w rodzinie.

Zespół pełni funkcję strategiczno - koordynującą polegającą na kształtowaniu lokalnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań na poziomie wykonawczym, dotyczących konkretnej rodziny, zespół powołuje grupę roboczą, która pełni funkcję wspierającą. Realizuje ona działania pomocowe wobec indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy w rodzinie.

Tabela 1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasień w okresie 2018- 2020. Źródło: dane MGOPS Jasień.

	2018	2019	2020
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” w danym roku, w tym przez:	19	28	18
·Pomoc społeczną	0	1	2
·Policję	19	24	16
·Oświatę	0	3	0
·Ochronę zdrowia	0	0	0
Liczba wszczętych procedur NK w latach poprzednich i kontynuowanych w danym roku	20	11	6
Liczba zakończonych NK	16	21	21
Liczba rodzin objętych działaniami grup roboczych	17	24	13
Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	4	4	4

Liczba powołanych grup roboczych	23	27	13
----------------------------------	----	----	----

W latach 2018 – 2020 w Gminie Jasień procedura Niebieskie Karty zakładana była głównie przez policję. Sporadycznie NK inicjowali pracownicy socjalni i pracownicy oświaty. Nie odnotowano NK założonej przez pracowników ochrony zdrowia.

W 2020 r. łącznie działaniami grup roboczych objętych było 13 rodzin (kontynuowano 6 procedur NK oraz rozpoczęto 18 procedur NK). Powyższe dane wskazują na to, iż w niektórych rodzinach procedura NK uruchamiana była więcej niż 1 raz.

Tabela 2. Ofiary przemocy w okresie 2018- 2020. Źródło: dane MGOPS Jasień.

Niebieskie Karty	2018	2019	2020
Kobiety	17	18	8
Mężczyźni	3	3	2
Dzieci	0	0	0
Osoby starsze, niepełnosprawne	4	9	4

Zwykle ofiarami przemocy w rodzinie były kobiety.

Instytucjami świadczącymi pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Gminie Jasień są: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (w której strukturze funkcjonuje Gminny Punkt Konsultacyjny Problemów Uzależnień i Przemocy w Rodzinie, grupa AA), Komisariat Policji, Placówki Oświatowe, Samodzielne Publiczne Zespoły Opieki Zdrowotnej.

Tabela 3. Formy pomocy udzielone osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie w okresie 2018- 2020. Źródło: dane MGOPS Jasień.

Formy pomocy	2018	2019	2020
Poradnictwo psychologiczne: liczba osób objęta poradnictwem	5	4	2
Poradnictwo socjalne: liczba osób objęta poradnictwem	7	24	6

Zakres działań dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie obejmuje m.in.: pomoc psychologiczną (edukacja na temat przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa poprzez uczenie działań skierowanych na zatrzymanie przemocy, wsparcie psychologiczne), poradnictwo socjalne (rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej, gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu Gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny, motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, motywowanie do podjęcia leczenia specjalistycznego).

Tabela 4. Działalność Punktu Konsultacyjnego w okresie 2018- 2020. Źródło: dane GKRPA Jasień.

	2018	2019	2020
Liczba osób uzależnionych korzystających z Punktu Konsultacyjnego	157	121	88
Liczba osób współuzależnionych korzystających z Punktu Konsultacyjnego	87	77	56

Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie jest udzielana pomoc w formie pomocy psychologicznej, prawnej oraz pracy socjalnej.

W rodzinach dotkniętych przemocą domową najczęściej dodatkowo występuje problem alkoholizmu, rodziny te nierzadko dotknięte są ubóstwem, bezrobociem oraz innymi dysfunkcjami. Ze szczegółowej analizy wynika, że w 2020 r. z 13 rodzin objętych pomocą w związku z NK - w 12 rodzinach występuje problem alkoholowy.

Tabela 5. Osoby uzależnione a przemoc w rodzinie w Gminie Jasień w okresie 2018-2020. Źródło: dane GKRPA Jasień.

	2018	2019	2020
Liczba wniosków skierowanych do GKRPA celem przeprowadzenia rozmowy z osobami z problemem alkoholowym	19	22	8

Diagnoza na podstawie badań przeprowadzonych w 2018 roku Źródło: *Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Jasień*

Diagnoza miała na celu nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

Ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali na grożenie, straszenie (40%), bicie (46%), a także: całowanie i dotykanie wbrew woli (13%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (23%), spoliczkowanie (19%) oraz zmuszanie do oglądania pornografii (10%). Kolejno mieszkańcy jako przejaw przemocy wskazali kradzież pieniędzy lub innej własności (25%), krytykowanie wyglądu (40%), następnie podszywanie się w internecie (27%), okazywanie braku szacunku (1%) oraz nie opiekowanie się kimś kto tej opieki wymaga (33%).

Większość badanych twierdzi, że problem przemocy związany jest z nadużywaniem alkoholu (48%) oraz zażywaniem dopalaczy (45%) i narkotyków (23%). 19% ankietowanych stosowanie przemocy wiąże z chorobami, zaś 8% respondentów twierdzi, iż ludzie stosują przemoc po lekach. 13% badanych stosowanie przemocy wiąże z wykluczeniem społecznym.

Długotrwałe pozostawanie w kręgu destrukcyjnego oddziaływania przemocy wiąże się z przeżywaniami bardzo silnych i trudnych emocji, które mają wpływ na sposób myślenia o sobie ofiar, świadków i sprawców oraz na ich relacje z otoczeniem. Groźne jest to, że skutki psychologiczne pozostawania w relacji opartej na przemocy obserwujemy jeszcze po wielu latach od jej zakończenia.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), na podstawie wieloletnich badań, prowadzonych w różnych krajach świata, stwierdziła, że przemoc zarówno ze strony dorosłych, jak i przemoc rówieśnicza, stanowi jedno z największych zagrożeń dla zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Jest również przyczyną urazów fizycznych i może prowadzić do śmierci. Przemoc ze strony rówieśników jest uznawana za najpoważniejszy czynnik ryzyka związany ze szkołą, wpływający na rozwój różnorodnych problemów w obszarze zdrowia psychicznego i jego zaburzeń.

Badani mieszkańcy zostali zapytani, czy zdarzyło się im doświadczyć przemocy. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 33% ankietowanych, natomiast większość – 67% nie ma takich doświadczeń. Osoby, które doświadczyły przemocy, przyznały że była to przemoc psychiczna (31%), fizyczna (25%) i zaniechanie (25%). Mieszkańcy podają, że również doświadczyli przemocy ekonomicznej (13%) i seksualnej (13%). Badani, którzy doznali przemocy twierdzą, że sprawcami był przede wszystkim ojciec (31%) i matka (25%). Pozostali wskazali partnera/partnerkę (19%), dziadków (19%), a także rodzeństwo (6%).

Aż 15% badanych mieszkańców Gminy Jasień doznało przemocy w swoich domach. Jak wynika z analizy danych, 85% nie ma takich doświadczeń.

W kolejnym pytaniu badani mieli określić, czy zdarzyło się im zastosować zachowania przemocowe wobec innej osoby. Pozytywnie odpowiedziało 25% respondentów.

Mieszkańcy, którzy dopuścili się zachowań przemocowych, twierdzą że stosowali w równej mierze przemoc fizyczną (50%) i psychiczną (33%). Dopuścili się również zaniechania (25%) i przemocy ekonomicznej (8%). 33% sprawców przemocy dopuściła się jej w stosunku do dzieci, natomiast 17% w stosunku do partnera/partnerki. 25% badanych zachowania przemocowe zastosowało wobec rodzeństwa, 17% w stosunku do rodziców, a 8% do dziadków.

Jak wynika z analizy danych, zdecydowana połowa sprawców przemocy deklaruje, że w momencie jej dokonywania nie znajdowali się pod wpływem substancji odurzających, 42% przyznaje, że była wówczas pod wpływem alkoholu, 8% narkotyki i dopalaczy.

Aż 10% badanej społeczności twierdzi, że stosowanie przemocy można usprawiedliwić, natomiast 40% uważa, iż nie ma wytłumaczenia dla stosowania przemocy. 44% mieszkańców nie wypowiedziało się jednoznacznie na ten temat.

44% badanych uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dziecka nie jest dobrą metodą wychowawczą, co potwierdzają liczne badania naukowe, które wskazują, że skutkiem tego jest obniżenie więzi emocjonalnej między dzieckiem a rodzicem. 38% nie ma zdania na ten temat a aż 19% jest zwolennikiem tego typu kar.

Analiza SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). To efektywna metoda, która pozwala zidentyfikować słabe, silne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucją w obliczu występującego problemu.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne nagłaśniające problem przemocy, - zjawisko przemocy rozpowszechniane w mediach lokalnych:, strona internetowa, ulotki, - zaangażowanie oraz dobra współpraca wielu podmiotów tj. Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasieniu, Pedagogów, Policji, oraz Ośrodków Zdrowia w działaniach na rzecz dzieci i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy, - zapewnienie wsparcia asystenta rodziny, - podjęcie pracy z kuratorem sądowym, - doświadczenia, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny zwłaszcza tej uwikłanej w przemoc, - organizowanie szkoleń dla kadry, podmiotów stanowiących trzon Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, 	<ul style="list-style-type: none"> brak mieszkań chronionych dla osób doświadczających przemocy, zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy, brak zainteresowania programami korekcyjno - edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie, brak środka przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych, niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących rozwiązań prawnych, zbyt duża liczba zadań spoczywających na pracownikach socjalnych MGOPS i dzielnicowych KP uniemożliwiająca skuteczną pracę socjalną z rodzinami,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową, wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia oraz rosnąca liczba osób objętych leczeniem odwykowym, zmiana postaw społecznych, obalanie mitów i stereotypów o tematyce przemocy, zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie, stale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 	<ul style="list-style-type: none"> brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc, zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, najczęściej kara w zawieszeniu, brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy, niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, zbyt rozbudowana sprawozdawczość, pochłaniająca zbyt wiele czasu osób pomagającym,

Adresaci Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Adresatami Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Jasień są:

- osoby doświadczające przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne;
- sprawcy przemocy w rodzinie;

·osoby, instytucje, podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

Założenia oraz cele i zadania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Założenia Programu

Tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmuje następujące obszary działań, skierowane do różnych odbiorców.

- 1) Działania uprzedzające (diagnozujące, informacyjne, edukacyjne) kierowane do ogółu społeczeństwa, a także osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie:
  - podejmowane w ramach profilaktyki,
  - ukierunkowane są na promocję zdrowej rodziny, reprezentującej ogólnie pozytywne wartości i styl życia,
  - zapobieganie przemocy w rodzinie.
- 2) Działania interwencyjne, skierowane do dwóch grup odbiorców:
  - osoby doznające przemocy – działania opiekuńcze,
  - osoby stosujące przemoc w rodzinie - działania pouczające i izolujące.
- 3) Działania wspierające, kierowane do ofiar przemocy:
  - psychologiczne,
  - pedagogiczne,
  - terapeutyczne i inne.
- 4) Działania korekcyjno-edukacyjne, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Program oparty jest na następujących zasadach:

- a) wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, instytucji, organizacji pozarządowych, kościołów, policji i sądów, innych środowisk i osób fizycznych, uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i jej negatywnym następstwom,
- b) jawności działań podmiotów realizujących zadania programowe z poszanowaniem godności, tak ofiary, jak i sprawcy,
- c) szczególnej ochrony dzieci, zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie właściwej opieki i pielęgnacji, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Konsekwentna realizacja Programu pozwoli na właściwą organizację prac zespołu interdyscyplinarnego oraz powinna mieć wpływ na upowszechnienie wśród służb społecznych pracy przy zastosowaniu metody interdyscyplinarnej.

Cele Programu

Cel główny programu

Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Jasień oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe programu

Cel główny programu będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) tworzenie gminnego systemu współdziałania instytucji i organizacji w obszarze przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy;
- 2) rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;

- 3) zwiększenie skuteczności i dostępności form pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 4) zmiana sposobu funkcjonowania osób stosujących przemoc w rodzinie;
wzrost poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie;

Cel szczegółowy nr 1 – Tworzenie gminnego systemu współdziałania instytucji i organizacji w obszarze przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
1.1.	Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	<ol style="list-style-type: none"> 1) co najmniej 4 spotkania zespołu rocznie, 2) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, 3) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, 4) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, 6) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. 	<p>Jednostka koordynująca: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasteniu</p> <p>Partnerzy: policja, służba zdrowia, placówki oświatowe, GKRPA, kuratorzy sądowi</p>	Działania ciągłe 2021-2025	<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba spotkań zespołu 2) liczba podjętych działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie 3) liczba zainicjowanych interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie 4) liczba przeprowadzonych informacji 5) liczba zainicjowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie
1.2.	Działalność grup roboczych. Wypracowanie i wdrożenie systemu współdziałania pracowników poszczególnych instytucji i organizacji w sytuacji zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> 1) posiedzenia grup roboczych, min. 1 posiedzenie do NK, 2) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, 3) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, 4) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. 	<p>Jednostka koordynująca: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasteniu</p> <p>Partnerzy: policja, służba zdrowia, placówki oświatowe, GKRPA, kuratorzy sądowi</p>	Działania ciągłe 2021-2025	<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba posiedzeń grup roboczych 2) liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty 3) liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty 4) liczba opracowanych planów pomocy w indywidualnych przypadkach 5) liczba diagnoz sporządzonych przez pedagoga, 6) liczba wniosków do GKRPA, 7) liczba powiadomień o popełnieniu przestępstwa, 8) liczba wniosków do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka, 9) liczba osób skierowanych do programu korekcyjno –

						edukacyjnego dla sprawców przemocy 10)liczba osób skierowanych do poradnictwa specjalistycznego
--	--	--	--	--	--	--

Przewidywane efekty dla celu 1:

- poprawa współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi działania służące zapobieganiu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy,
- wzrost skuteczności realizowanych działań poprzez łączenie zasobów, wymianę informacji, zwiększenie spektrum oddziaływania.

Cel szczegółowy nr 2 - Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
2.1.	Szkolenie grup zawodowych realizujących zadania tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania cykliczne.	1)szkolenia specjalistyczne dla osób przeprowadzających interwencję oraz dla specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy domowej, 2)szkolenie członków zespołu interdyscyplinarnego	Jednostka koordynująca: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu	Działania ciągłe 2021-2025	1)liczba przeprowadzonych szkoleń 2)liczba osób uczestniczących w szkoleniach

Przewidywane efekty dla celu 2:

- profesjonalizacja kadry instytucji o organizacji działających w obszarze zapobiegania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy,
- wzrost skuteczności działań poprzez wdrażanie skutecznych programów interwencyjnych.

Cel szczegółowy nr 3 - Zwiększenie skuteczności i dostępności form pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
3.1.	Poradnictwo socjalne, psychologiczne i prawne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	100% osób doznających przemocy ma możliwość skorzystania z poradnictwa.	Jednostka koordynująca: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu Partnerzy:	Działania ciągłe 2021-2025	1)liczba specjalistów zaangażowanych w świadczenie porad 2)liczba osób objętych poradnictwem

				Punkt Konsultacyjny w Jasieniu, PCPR w Żarach		
3.2.	Interwencja kryzysowa.	100% osób doznających przemocy kwalifikujących się ma możliwość skorzystania z interwencji kryzysowej.	Jednostka koordynująca: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu	Działania ciągłe 2021-2025	liczba osób/rodzin objętych interwencją kryzysową	
3.3.	Praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą.	100% rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie jest objętych pracą socjalną.	Jednostka koordynująca: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu	Działania ciągłe 2021-2025	liczba rodzin objętych pracą socjalną	
3.4.	Inicjowanie i realizowanie programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży.	100% dzieci szkolnych objętych programem rocznie	Jednostka koordynująca: Szkoły Partnerzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, placówki kultury		liczba dzieci objętych programem	

Przewidywane efekty dla celu 3:

- zwiększenie skuteczności prowadzonych oddziaływań,
- zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy,
- kompleksowa poprawa sytuacji osób doznających przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy nr 4 - Zmiana sposobu funkcjonowania osób stosujących przemoc w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
4.1.	Działania korekcyjno-edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.	100% kwalifikujących się ma możliwość udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Jednostka koordynująca: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach Partnerzy: Instytucje szkoleniowe, MGOPS	Działania ciągłe 2021-2025	1)liczba osób skierowanych do programu 2)liczba osób objętych programem 3)liczba osób, które zakończyły program 4)liczba osób – sprawców przemocy, którzy po zakończeniu programu nie stosują przemocy
4.2.	Działania podejmowane w ramach procedury Niebieskie Karty wobec sprawców przemocy.	Objęcie działaniami w ramach procedury NK 100% sprawców przemocy domowej.	Jednostka koordynująca: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasteniu Partnerzy: GKRPA, Szkoly, Policja, Sluzba zdrowia,	Działania ciągłe 2021-2025	1)liczba osób objętych działaniami 2)liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty ze względu na ustanie przemocy

Przewidywane efekty dla celu 4:

- zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar w rodzinie poprzez objęcie oddziaływaniem sprawców przemocy,
- systematyczny spadek liczby rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty, w tym szczególnie ponownie wszczynanych procedur w tej samej rodzinie.

Cel szczegółowy nr 5 - Wzrost poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
5.1.	Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej podejmujące	1)zamieszczanie informacji na stronach internetowych, 2)organizacja spotkań podejmujących problem przemocy,	Jednostka koordynująca: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy	Działania ciągłe 2021-2025	1)liczba opublikowanych informacji na stronach internetowych 2)liczba zorganizowanych spotkań

	<p>problematykę przemocy w rodzinie.</p>	<p>3)popularyzacja założeń tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działań podejmowanych w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, 4)opracowanie lub pozyskanie materiałów informacyjnych tj. ulotek, informatorów, poradników i rozpowszechnienie ich w miejscach użyteczności publicznej</p>	<p>Spotecznej w Jasieniu Partnerzy: GKRPA, Szkoły, Policja, Służba zdrowia</p>		<p>3)liczba opracowanych lub pozyskanych materiałów informacyjnych</p>
<p>5.2.</p>	<p>Realizacja i uczestnictwo w kampaniach społecznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagujących konstruktywne formy współżycia w rodzinie.</p>	<p>1)organizowanie lokalnych kampanii społecznych kierowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie, świadków przemocy oraz osób stosujących przemoc: 1 kampania rocznie, 2)współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w realizacji akcji edukacyjnych i kampanii mających na celu zmianę świadomości społecznej w obszarze przemocy w rodzinie: ilość partnerów kampanii,</p>	<p>Jednostka koordynująca: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu Partnerzy: Policja, NGO, placówki oświatowe, placówki kultury, GKRPA</p>		<p>1)liczba zorganizowanych kampanii 2)liczba partnerów społecznych zaangażowanych do współpracy</p>

Przewidywane efekty dla celu 5:

- wzrost świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie,
- wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na sygnały mogące świadczyć o przemocy domowej,
- wzrost świadomości społecznej na temat różnych rodzajów przemocy, zmiana postaw społecznych.

Źródła finansowania programu

Każdy podmiot będący realizatorem zadań w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszym Programie będą środki finansowe z budżetu gminy, dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

Monitoring ewaluacji programu

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Monitoring umożliwi analizę w realizacji podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań. Niniejsze informacje umożliwią szersze rozeznanie potrzeb jednocześnie wskazując kierunek na rozwijanie programów w przyszłości. Monitoring odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość jego realizatorów.

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie art. 6. 1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego(...)

2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:
1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.